

5 פרק

מפקד בבה"ד 1

אחינו הדרוזים

מעצם הקמתה הייתה מדינת ישראל תערובת של אוכלוסיות. בתוך התערובת הזו ישנו מקום של כבוד כלפי המגזר הדרוזי. הקשר שלי עם הדרוזים חזק ביותר ובמובן מסוים חשתי מאז ומעולם שאנחנו חייבים להם הרבה מעבר לעצם היותם אזרחי המדינה. הדרוזים הפכו להיות מזה שנים לבשר מבשרנו, אחים לוחמים ושותפים לדרך.

בשנת 1978 הגעתי לבה"ד 1 במטרה למלא את תפקיד המג"ד. אני פוגש את הממ"חים, עם דגש על אחד מהם, בחור בשם נביה מרעי מחורפיש, שכבר עבר מסלול מכובד ביחידה בגדוד 299 שפורק. נביה הגיע להדריך בבה"ד 1 והתרשמתי ממנו לטובה כמפקד. לקראת סוף הקורס נערכת ריצת 2000 בבה"ד 1, 1000 מטר לכיוון אחד דרך המטווחים עד לחבית, משם מסובבים אותה וחוזרים למקום ההזנקה. בריצה הזו איש לא בודק או משגיח. במהלך הריצה אחד מחברי הקבוצה המגובשת מגיע עד סמוך לחבית, מוותר על הסיבוב שלה, שב על עקבותיו וחוזר. ובמילים אחרות מנסה לקצר לעצמו את הדרך ולהשיג תוצאה מעט טובה יותר בריצה.

מדובר ביום האחרון של הקורס, אני שומע את תזמורת צה"ל מנגנת, יושב במשרדי כשחלון אחד פונה לרחבת המסדרים של בה"ד 1. דפיקה בדלת מפירה את שלותי. שישה צוערים לבושים במדי א' נכנסים למשרדי ומבקשים לספר לי דבר מה. הם נוקבים בשמו של הצוער שרימה במהלך הריצה. "זה לא מקובל עלינו" הם אמרו, ואני מיד שאלתי מה הם ממליצים לעשות. אחר כך החלטתי

לשלח אותם לדרכם תוך כדי הבטחה שהנושא מטופל.

קראתי לנביה המפקד של אותה המחלקה ואני מספר לו את הנעשה על הצוער שלו ומעמיד בפניו דילמה לטיפול בתקרית. בהמשך מגיע אליי אותו צוער ואני נאלץ לומר לו שמשמעות מעשיו היא הדחה מהקורס. שיחה עם מפקד בה"ד 1, אז אלוף משנה דורון רובין ז"ל, ועם נביה מפקדו שמסכים כי בתום המסדר הצוער ייכנס אליו להדחה פורמלית, חותמת את הפרשה. לפני כן, עלה בי החשש שאם יידע את דבר הדחתו, ויהיה עם נשק ביד הוא עלול לפגוע בעצמו או באחרים. לכן שמרנו את דבר ההדחה בסוד.

קראתי גם לרס"פ הפלוגה וביקשתי לבחון היכן מוצב הצוער במהלך הטקס. התברר לי שהוא נקבע כדגלן וללא נשק. הוקל לי. המשפחה שלו כבר הייתה בקהל, ועל אף החשש ממעשיו לכשייוודע דבר ההדחה, המסר שלנו ושל מפקדו נביה, היה שאם אתה מגיע לקורס מצפים ממך לרמת מוסר והתנהגות מסוימת. אנחנו רוצים להכשיר קצינים משכמם ומעלה, ואנחנו זקוקים למפקדים בצבא שיודעים להוביל ולקבל החלטות קשות. עם סיום הטקס הצמדתי אליו את אחד המדריכים; לקחנו אותו למפקד הבסיס, המפקד שאל שאלות, הצוער התחמק מהאמת והודה בעבירה שבצע וקבל על עצמו את דין ההרחקה, עד לפיזור הצוערים למחרת היום הצמדנו לו צוער על מנת להבטיח שיצא משער הבסיס בשלום.

נביה הראה כושר מנהיגות. לימים שימש כמח"ט הגזרה הצפונית בעזה והתמנה להיות סגן מפקד האוגדה. רגע לפני המינוי, הגיע אלוף משנה בשם יוסי גז שהתמנה כמפקד הגזרה הצפונית בעזה

לעשות מולו חפיפה, האירוע נקבע ליום ה-27 בספטמבר 1996 לביצוע החפיפה, אלא שבדיוק באותו הזמן פרצו מהומות מנהרת הכותל. נביה ויוסי עולים יחדיו על עמדת התצפית, מוצב תרמיט באזור רפית, הם ניצבים למעלה ויורים עליהם אש. ועל אף שנביה היה עם קסדה ושכפ"ץ, כדור ארור חודר דרכם והורג אותו במקום. בהלווייתו נכחו 30 אלף איש.

מופיד, אחיו של נביה, היה עוד קודם לכן חניך שלי בקורס מ"כים בנח"ל ב-906. הוא היה בנח"ל, תלמיד של בית ספר תיכון חקלאי כפר גלים שליד חיפה וככזה הגיע עם הגרעין שלו לשירות. מיד אחרי מותו של נביה החלטנו שצריך לעשות מעשה וכינסנו וועד ציבורי במטרה לקדם את הנצחת זכרו. רצינו שמעשה ההנצחה יהיה בהשראת מעשיו ואופיו של נביה.

באזור נירעם, הייתה בעבר מחצבה. פנינו ליו"ר הקרן לשיקום מחצבות, וביקשנו להקים על הגבעה הסמוכה הצופה אל פני עזה, אנדרטה שתשמש מקום לטקס אזכרה שנתי. ראש המועצה דאז שי חרמש, הפנה אותי לשלומי גרביץ שהיה אז יו"ר קק"ל. גרביץ, הוא בן אחת המשפחות מ 28 המשפחות שגדלתי עמם בנחלת ז'בוטינסקי בבנימינה.

קבענו פגישה עם גרביץ וידענו שזמננו הולך ואוזל. הפגישה הייתה בחודש מרץ והאזכרה הייתה צפויה להתקיים בחודש ספטמבר. "חצי שנה זה לא מספיק" אמר לנו גרביץ, ואני הזכרתי לו את ילדותנו ואת הידיעה שאין דבר העומד בפני הרצון. ידעתי שהאנדרטה תיבנה בזמן לאזכרה, כמו כן ידעתי מי שאזמין אליה יהיה אריק שרון. וכך היה. שרון הגיע וחנוך אותה יחד עם אלוף

פיקוד דרום דאז יום טוב סמיה.
האנדרטה אמנם ספגה כמה פיגועים במשך השנים, אך היא עומדת איתנה עד היום. בהמשך בנינו מטווח על שם נביה מרעי, ובכל שנה, מזה 20 שנה ויותר, נערך שם טקס. המטווח הפך להיות הפעיל ביותר באזור הדרום ומשמש מקום אימונים למשטרת ישראל וחיילי מג"ב. חדר זיכרון הוקם גם בחורפיש, בתוך המתחם המשפחתי שלהם והוא משמש מקום עלייה לתנועות נוער ותלמידי בתי ספר שלומדים על מורשת הקרב של העדה הדרוזית וגיבוריה.

מגדוד 906 למה"ד

בחודש מרץ 1978 נוחתת מהים לצפון מעגן מיכאל חוליית מחבלים, משתלטת על אוטובוס של גמלאי אגד ומחזירה את האוטובוס לכיוון תל אביב. כמה אנשים נהרגים, היתר הופכים לבני ערובה של המחבלים שמצפים למו"מ. זה קרה בשבת, אני נמצא בבית ושומע על האירוע, לוקח במהרה את החגור והנשק שהיו צמודים אליי ורץ למקום. הפלוגה שלי מבה"ד 1 כבר הייתה בדרך, אך מכיוון שלקח לה כמה שעות להגיע לא חכייתי, והספקתי ללמוד את השטח ולסרוק מסביב האם יש מחבלים נוספים שהצליחו לברוח.

בסיור עם כמה מפיקודי מהפלוגה אני יוצא לאזור שבין נוף ים להרצליה, ואדם במקום מדווח שראה עקבות. אני רץ ומגלה שמי שניצב לידי הוא רא"ל מרדכי (מוטה) גור ז"ל שברגע ששמע על התקרית לקח את נהגו והתרוצץ בשטח בעצמו כאחד הזוטרים כדי לחפש עקבות. ללא ספק דוגמה למופת של אחריות אישית לחיילים.

זמן מה אחרי תקרית אוטובוס הדמים יוצאים למבצע ליטני. באותה התקופה אני עדיין נמצא בבה"ד 1 עם הפלוגה שלי, שממשיכה בהכשרותיה. כמה ימים קודם למבצע קורא לי מפקד בה"ד 1 אל"מ דורון רובין שיוצא עם פלוגה ג', פלוגת החי"ר, עליה מפקד צביקה פרקש פולג. הם יוצאים ללבנון והוא מטיל עליי יחד עם החברים להישאר בבה"ד 1 ולשמור על הגחלת. בהמשך, אני מסיים את תפקידי בבה"ד 1 והולך לביה"ס למ"כים כדי לקבל את הפיקוד על גדוד 906. מי מחליף אותי בתפקיד? זו השאלה הנשאלת באותם הימים. אורי שמחוני קצין צנחנים וחי"ר, אומר לי שאני צריך לארגן מחליף. אינני יודע מהיכן אביא מחליף, ושמחוני עונה שיש מישהו שהוא שם עליו עין ומבקש שאסע לגייסו. היה זה איתן ברושי, שהתגורר בקיבוץ גשר לשם נסעתי כדי לשכנע אותו להתגייס. הוא כמובן שנענה.

באותה התקופה אני כבר נמצא בגדוד 906 אך מתלבט מה השלב הבא בחיי. אני עומד לסיים שנה בתפקיד אי שם בכרמיאל, במסדר הסיום, אז מופיע סגן הרמטכ"ל האלוף יקותיאל אדם. מפקד בית הספר באותו הזמן היה אלוף משנה איציק זמיר מפקד גולני, ושניהם יחדיו מציעים לי לשוב לבה"ד 1, הפעם בתפקיד מג"ד חי"ר. אלא שבדרך לשם עליי לעבוד אצל ראש מה"ד האלוף אמיר דרורי. לדרורי יש משפחה שגרה בבנימינה ואני מכיר את בני משפחתו עוד מיילדות. בסוף פגישתנו הוא שואל אותי אם אני זוכר שיש דבר כזה שמכונה פה"ד (פיקוד ההדרכה).

בסופו של דבר הוא מודיע לי כי אני לא שב לבה"ד 1 אלא נשאר במה"ד כראש ענף האימונים של צה"ל. עניתי שרק לפני כמה ימים אמרתי לסגן הרמטכ"ל שאני חוזר לבה"ד 1, ובתנועת יד וב- "תן לי

לסגור עם סגן הרמטכ"ל את העניינים", התמנית לראש ענף ארגון האימונים במטה הכללי.

בהמשך, אחרי פניה של האלוף יאנוש בן גל ז"ל, אני מקבל פניה להיות מח"ט של חטיבה שהייתי שייך לה בעבר חטיבה 2 ובמועד הפנייה אליי קראו לה כבר חטיבה 165. לאור ניסיוני, ידעתי שגם אם סגן הרמטכ"ל מאשר משהו, הכל עוד יכול להשתנות. לכן הצהרתי שאלך לאן שהרמטכ"ל יאשר את שיבוצי. בסופו של סבב הדיונים הפכתי למפקד חטיבה 204 שהוקמה במקור כחטיבה 27 ובהמשך עברה מספר גלגולי שם. מינויי לחטיבה נקבע לראשית אוגוסט 1981.